

POZNAŇ: ČEKEJTE NEČEKANÉ!

Ve Vratislavi jsou už čeští turisté jako doma, stejně tak v Lešnu, do jehož historie se hluboce zapsal Jan Amos Komenský. Přichází tedy čas vydat se dále na sever a objevit další z klenotů Polska, staroslavnou Poznaň. Kromě unikátních památek nabízí i řadu moderních atrakcí a také skvělé jídlo.

Tady se rodilo křesťanské Polsko. Na Dómském ostrově byla už v roce 968 postavena první křesťanská svatyně země, nynější katedrála sv. Petra a Pavla, i když česká kněžna Doubravka tady nechala postavit kapli ještě o tři roky dříve.

Stojí za to katedrálu navštívit jak kvůli její dramatické historii, tak pro nádherně vyzdobenou Zlatou kapli s náhrobky polských panovníků. Pokochat se můžete i pohledem na kopii meče sv. Petra, kterým prý při zatýkání Ježíše usekl ucho jednomu z římských pochopů; originál je uložen v Pokladnici arcidiecézního muzea v Poznani.

S historií Dómského ostrova a počátků polské státnosti se seznámíte v moderní Bráně poznání u řeky Cybina. Dávné děje jsou zde podávány interaktivně, tedy

nikoli na základě tradičních muzeálních objektů, nýbrž prostřednictvím vyprávění příběhů se světelnými a zvukovými efekty. Brána poznání je mimochodem jedna ze skvělých ukázek moderního polského muzejnictví, takže se při její návštěvě nebudou nudit malí ani velcí.

Zámek císaře a „fýrera“

Poznaň má hned dvě panovnická sídla: královský hrad a císařský zámek. Hrad začali Piastovci stavět v roce 1249 a kdysi byl významným sídlem, za druhé světové války však byl téměř zcela zničen. Jeho částečná obnova do podoby ze 14. století skončila v roce 2016, v současnosti jsou tu vyhlídková věž a Muzeum užitého umění.

Zámek je dokonalá ukázka tupé a rádoby starobylé němec-

**Poznaň má
hned dvě
panovnická
sídla:
královský
hrad
a císařský
zámek.**

ké architektury. Jeho těžkopádná novorománská masa má zřejmě připomínat časy románských císařských falcí. Zámek si nechal postavit německý císař Vilém II. jako triumfální symbol německé moci v historicky polském městě, které bylo tehdy dočasně připojeno k Německu. Sídlo bylo dokončeno v roce 1910, a jde tak o nejmladší evropský císařský zámek. Vilém II. si ho moc neužil, za pouhých osm let musel po prohrané válce prchnout do exilu.

Za druhé světové války chtěl Adolf Hitler udělat z Poznaň „vzorové německé město“. Nařídil odstranit ze zámku veškerou výzdobu, zrušil kapli, trůnní sál přeměnil na svoji pracovnu a nechal zde zbudovat i svoje apartmány. Vůdce však v Poznani nikdy nepřespál.

**Katedrála sv. Petra
a Pavla, kde se
zrodil polský stát**

kého vojenského šifrovacího stroje Enigma. Díky tomu byly ušetřeny miliony lidských životů a nacisté byli poraženi o řadu měsíců dříve.

Muzeum Šifrovací centrum Enigma je hned vedle císařského zámku a jeho návštěvy se nemusejí bát ani matematictí antitalenti. Seznámí se zde totiž s historií šifrování od starověku na jednodu-

**Za druhé světové války
chtěl Adolf Hitler udělat
z Poznaň „vzorové
německé město“.**

Válku zámek kupodivu přestál bez větší újmy. Po roce 1945 byly snahy tento ledově chladný a toporný symbol německví zbourat. Zvítězil však názor, že v budoucnu dobře poslouží pro lepší poznávání historie a také k pořádání kulturních akcí.

Tady rozluštili kód Enigmy

V meziválečném období, kdy město patřilo Polákům, sídlila na zámku Matematická fakulta Poznaňské univerzity. Ironie dějin tomu chtěla, že právě v prostorách „nejněmečtějších“ studovali polští géniové Marian Rejewski, Henryk Zygański a Jerzy

**Ve Zlaté kapli
katedrály
jsou náhrobky
slavných
panovníků**

Rózycki tajný kryptologický kurz, o jehož pořádání univerzitu požádala polská armáda.

Trojice mladíků ve 30. letech minulého století prolomila kód němec-

kých příkladech, přičemž mnohé z nich můžou za pomoci her objevovat i školáci, ale také s kódováním v moderním digitálním světě.

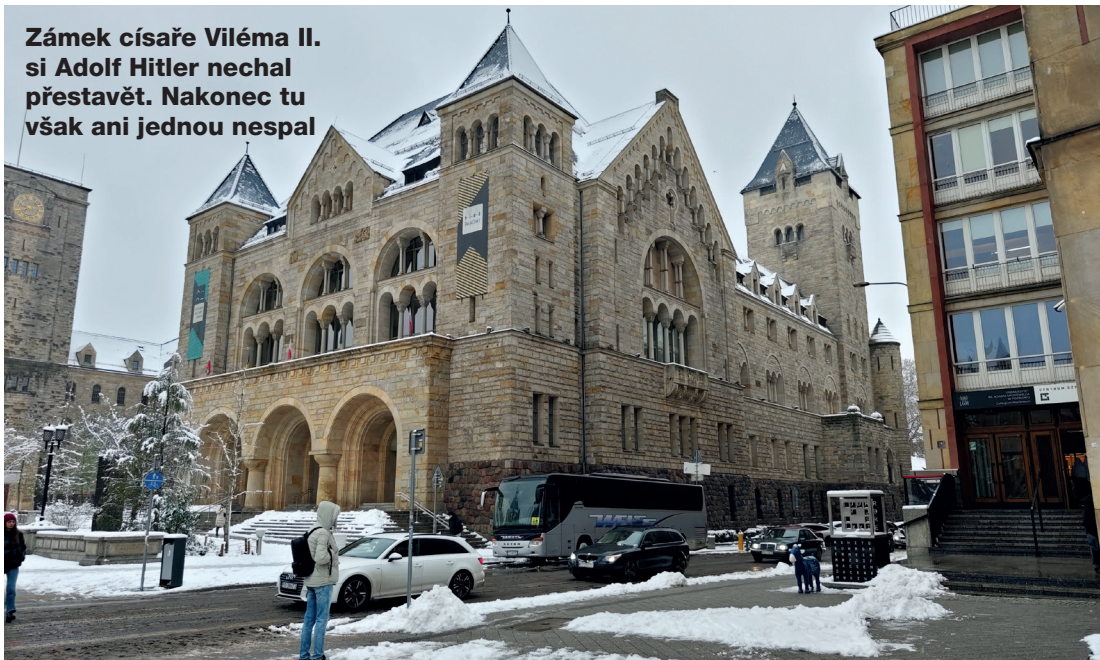
Radost dvou bílých kozlíků

Srdcem města je náměstí Stary rynek s radnicí ze 16. století. Před její věží se turisté shromažďují hlavně v pravé poledne. To z ní totiž vyjedou dva rozverní bílí kozlíci, kteří se dvanáctkrát trknou. Děje se tak na památku dvou kůzlat, jež podle legendy kdysi dávno utekla řezníkovi, a zachránila »

» se tak před smutnou cestou na rožeň.

Když jsme u jídla, jen kousek odtud je Muzeum poznaňských rohlíčků; tady jim říkají *rogale*. Můžete si zde upéct a hned také ochutnat vlastní svatomartinské rohlíčky a seznámit se jak s jejich historií, tak s pozoruhodnými slovy poznaňského nářečí, která se vážou k jídlu.

Na náměstí začíná dobře značená Královsko-císařská cesta, která vás provede po hlavních památkách. Městem se můžete rovněž projet historickými tramvajemi a autobusy. Patrně vám budou povědomé, jsou to totiž vlastně Škody 706 RTO, vyráběné v Polsku v licenci pod značkou Jelcz. Nebo dáte přednost bicyklu či plavbě na lodi po řece Wartě? Každopádně si

Zámek císaře Viléma II. si Adolf Hitler nechal přestavět. Nakonec tu však ani jednu nespál

Uprostřed Starého Rynku je špalíček malebných domů

nezapomeňte pořídit Poznaňskou turistickou kartu, s níž výrazně ušetříte na vstupném do hlavních památek.

Sary Rynek ale ještě neopouštějte, protože v radnici se nachází luxusně vybavené Muzeum dějin Poznaně. Samozřejmě tam objevíte i českého dvouocasého lva, vždyť město po staletí patřilo k Českému království. Jeho bohatství poznáte při prohlídce nádherně zdobených sálů Královského, Velkého a Soudního, podnikavost místních zase z domů a domků obchodníků, které radnici obklopují.

Náměstí lemuje spousta restaurací a kaváren, ve kterých je milo

posedět. Doporučuje se ochutnat i místní pivo, které se vyrábí v mnoha variantách, a podle pivařů je skvělé.

Sjezdovka pro celý rok

Pokud ovšem narazíte na Starý pivovar (Sary Browar), spítku v něm nehledejte. Rozlehlý areál byl přeměněn na „městečko“ s parkem, kavárnami, kluby a více než dvěma sty obchody. Můžete se ale také jen tak toulat po Poznani a objevovat její půvabná zákoutí. Třeba si přitom prohlédnete i slavný Mural 3D, rozlehlou nástěnnou malbu vyprávějící historii znázorněné čtvrti Śródka od středověku

Na náměstí začíná dobře značená Královsko-císařská cesta, která vás seznámí s hlavními památkami. Městem se můžete rovněž projet historickými tramvajemi či autobusy.

po současnost. V soutěži National Geographic Traveler byl vyhlášen za jeden ze sedmi nových divů Polska.

Milovníci přírody by neměli vynechat zoo, ve které žije téměř 2500 zvířat a jejíž velkou chloubou je chov černých nosorožců. Od dubna do září jezdí od zoologické zahrady k břehu jezera Malta historický parní vláček; trasa měří 3,8 km a vagony táhne parní lokomotiva Borsig z roku 1925.

Areál u jezera Malta, které bylo pojmenováno podle řádu maltézských rytířů, jemuž kdysi místo patřilo, skrývá jednu roztomilou kuriozitu: celoroční sjezdovku Kopec svobody (Kopiec Wolności) s umělým povrchem, vlekem a délkou 150 metrů.

Šifrovací centrum Enigma láká na procházku dějinami tajné komunikace

Na břehu jezera Malta čeká na vodomily po celý rok nefalšovaný ráj

Brána poznání je napůl muzeum a napůl umělecké dílo

V létě tu lze provozovat snad všechny vodní sporty (nachází se zde 18 bazénů), celoročně pak v závislosti na počasí můžete vyzkoušet Stezku v korunách stromů, a to ve výšce až 13 metrů, nebo sjezdy na laně, při nichž budete ve výšce 17 metrů klouzat rychlostí až 40 km/hod.

Sousoší 112 postav bez hlav

Svébytným symbolem nedávných dějin Poznaně je obrovský Park Cytadela na ploše větší než 100 hektarů. Až do 19. století tu byla idylická vinice, kterou však Prusové přeměnili na Fort Winiary, největší dělovou pevnost Evropy.

Areál u jezera Malta skrývá jednu roztomilou kuriozitu: celoroční sjezdovku Kopec svobody (Kopiec Wolności) s umělým povrchem, vlekem a délkou 150 metrů.

Tady měl být za druhé světové války opěrný bod, který podle Hitlerových fantasmagorií udržel „festuňák“ Poznaň proti Rudé armádě. Ty časy v parku připomíná Muzeum obrněných vozidel polské armády s řadou kuriozit. Například tu mají tank T-55 s podpisem amerického režiséra Stevena Spielberga, který si „zahrál“ v jednom jeho filmu.

V parku je řada pomníků a sochařských instalací, od Zvonu míru, na který si mohou lidé zazvonit na podporu míru a přátelství národů, až po sousoší *Nerozpoznání* pozůstávající ze 112 postav bez hlav. Podle autorky Marty Magdaleny Abakanowiczové má dílo z roku 2002 symbolizovat ztrátu identity a rostoucí anonymitu člověka v současné společnosti.

K přemýšlení provokuje také poznaňský Visual Park. Je to galerie soch a uměleckých objektů v přírodě, což by nebylo tak neobvyklé, jenže tady je u každého díla tabule s řadou otázek, které vyzývají návštěvníky k zamyšlení nad možnými významy jednotlivých prací. Také jsou obohaceny videi, v nichž umělci pro lepší pochopení uvádějí svá díla do širšího kontextu.

Nabitý den nebo dny v Poznani můžete završit třeba ve Vinařství U Černé kočky (Pod Czarnym Kotem), místě se skvělým vínem, dobrým jídlem, spoustou výstav, autorských čtení, promítání filmů, a hlavně s atmosférou, ve které se budete cítit příjemně. ■

Ve sbírkách Muzea obrněných vozidel mají i tank podepsaný režisérem Stevenem Spielbergem